

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Веселин Илиев Бояджиев,

Член на изборно жури в конкурс за заемане на научната длъжност „доцент“ в област 4 на науките, „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление 4.4 „Науки за Земята“/икономическа и социална география-география на промишлеността/, обявен от СУ “Св. Климент Охридски“ в ДВ 31/27 юни, 2017г за нуждите на катедра Социално-икономическа география на Геолого-географския факултет

Относно: научните, педагогическите и приложните приноси на гл. ас .д-р Пламен Георгиев Патарчанов, единствен участник в конкурса

Рецензията е изготвена съгласно изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за неговото приложение, съобразена е с формата и съдържанието на рецензиите, изискуеми за СУ “Св. Климент Охридски“.

1.Общи данни за конкурса

Конкурсът е обявен по инициативата на Катедрения съвет на Катедра Социално-икономическа география на Геолого-географския факултет на СУ “Св. Климент Охридски“, който със свое решение/Протокол 56/27.03.2017г/ предлага на вишестоящите органи да се обяви конкурс. На 5.07. същата година Факултетният съвет на Геолого-географския факултет/Протокол 8/ одобрява обявяването на конкурс. Основният мотив за конкурса е нуждата от доцент за работата на Университета. Със заповед на Ректора е назначено жури, което да проведе конкурса и аз имам честта да бъда назначен за вътрешен член на изборното жури. Въпросната рецензия е изпълнение на задачите на моето участие. Конкурсът спазва изискванията на ЗРАСРБ. Приложени са всички необходими документи. Разполагам с пълен комплект от публикациите на единствения кандидат: гл .ас д-р Пламен Георгиев Патарчанов.

Всичко това ми дава основание да приема конкурса като провеждан по закон.

2.Лични данни за кандидата

Кандидатът Пламен Георгиев Патарчанов е роден през 1964г в гр. Велинград. Завършва средното си образование в родния град. През 1988г завършва Полувисшия учителски институт в Смолян със специалност география и история, а през 1983г се дипломира като икономгеограф в бившата катедра География на населението и селищата в СУ“Св.Кл.Охридски“, Геолого-географския факултет. Като негов преподавател имам най-добри спомени за дисциплиниран, амбициозен и търсещ знанието студент. Радвам се на неговото развитие през годините. Работи като учител в Дупница и Бобошево, Кюстендилска област. След спечелен конкурс започва работа като специалист в Националния център за териториално развитие и жилищна политика към направленията Регионална развитие и Селищно развитие и селищна мрежа. Там придобива практически опит в регионалното планиране, което след това слагат траен отпечатък в неговата преподавателска и публицистична дейност. в Софийския университет. Последователно е избран за асистент / 1995г/, старши асистент / 2002г/, главен асистент / 2006г/. През 2015г защитава докторска дисертация

за планинските райони у нас. В своята научна кариера гл. ас. д-р Патарчанов насочва интересите си последователно към географията на населението и селищата, а по-късно разширява кръгозора и към други направления в географската наука, особено агробизнеса и регионалното развитие на България.. Той е утвърдено и известно име в научните и педагогическите географски среди. За това говорят и намерените цитирания, които от собствен опит зная, че не са всичките.

3. Описание на научните трудове на кандидата

Гл. ас. Д-р Пламен Патарчанов предлага за рецензиране общо 48 научни работи: от тях 2 монографии, 20 статии, някои от които авторът е определил като студии, 26 доклада, от които 8 в чужбина/7 на английски език, в 6 е самостоятелен автор, в една е първи и в една е втори автор/. Един доклад не рецензирам като общ. Предлаганите заглавия от енциклопедия и от вестник смятам за научно-популярни и не ги рецензирам. Те показват приложният характер на творчеството на кандидата.

Централно внимание изискват двете монографии, още повече че те са написани в модерна форма и едновременно могат да служат и за университетски учебници.

Монографията за Чепинския край е венеца още на студентската дипломна работа на кандидата. Тя е дописвана и подобрявана на два пъти и отразява развитието на разбиранията на автора за родния край. Към този ранен труд не бива да се предявяват големи научни изисквания. Той има повече научно-популярен характер. Няма социално-икономически фактори, преповтарят се известни общи факти. Полезно е всеки млад научен работник в началото на кариерата си да има подобна стартова публикация.

Втората монография, със заглавие Индустриално-депресивни райони/2017г, 182 стр./, е „тежката артилерия“, т.н. хабилитационен труд, с който кандидатът претендира за доцент. Заглавието явно е свързано със заглавието на конкурса. Заглавието на конкурса можеше да е общо регионално, а не толкова стеснено тематично. Като се вземе пред вид, че само преди две години авторът защити докторска дисертация за планинските райони, тази монография,- по същество-втора монография- показва регионалната плодовитост и високата компетентност, от каквата катедрата, специалността и факултета имат голяма нужда. Монографията следва логиката на класическа докторска дисертация. Принципът е от общото към частното, конкретното. Заявената таймлайн в науката всъщност е познатият исторически подход. В първа глава се прави коректен анализ на регионалният подход в географията по принцип. Избегнато е индустриалното райониране. Във втората глава на 76 страници е разгърната темата за районите в индустриална депресия у нас. Авторът се придържа към регионалното/географското/ мнение на ЦСИ и на другите национални ведомства, където негеографи определят всъщност териториалното съдържание на географските обекти. При тази безкритичност едно и също индустриално минало,- например на Перник и на Челопеч или Панагюрище – дава различни резултати и единият обект е в депресия, а другите-не. Западноевропейската индустриалност, която е вдъхновила разбирането за индустриално-депресивните райони в ЕС, не е характерна за нашите условия. Нито като продължителност, нито като качествено проявление по територията. В този смисъл безкритичното „преписване“ на поредния учител/в миналото на СССР/ не дава на българската практика голяма помощ. Затова опитът за теоретично осмисляне на наша основа възприемам като полезно и нужно да се задълбочи в бъдеще. Тук колегата е бил затруднен от наследството, което започва от Енгелс, преминава през Кедров и хвалещите го и преписващите го наши автори и получилият се конфликт между позитивизма, лъхащ от нашите теоретични понятия и обществената действителност,

която трябва да отрази пропадането на социализма. И тъй като депресивните и другите „нови“ за нашата география райони ще продължат да създават бъдещето препоръчвам гл. ас. Патарчанов да продължи своите регионални проучвания, търсейки смело новото, непознатото, предлагайки научни, а не административно обусловени отговори.

В посочените 20 статии претендентът е единствен автор в 17, а от трите съвместни публикации със съпругата си, в 2 е водещ автор. Основно тематично направление е регионалното. То е представено поне в 14-15, и то в разнообразни посоки: индустрия, земеделие, видове, райони, теоретични изследвания, население, селища. Второто тематично направление е стопанското. Тук са изследвани индустрията, земеделието, туризма. Три статии са на английски език като 2 са отпечатани в Румъния и една у нас.

Положително е поставянето на нерешени въпроси и конфликти в началото и търсенето на отговори, включително и предложения за бъдещето.

Докладите в чужбина са 8 като 7 са на английски и 1 на български език/в Македония/. Изведени са на конференции в Румъния, Македония и Сърбия. В 5 доклада претендентът е самостоятелен автор, в 2 е водещ автор с Патарчанова, и 1 доклад е с Бояджиев. Разбираемо е почти всички да са свързани с доктората и преподаваните курсове в Университета. Тематиката на статиите и докладите е свързана и дава пълна представа за възможностите на г-н Патарчанов.

Докладите в България са повече/18/ и съставят по-широко „тематично ветрило“. В тематиката се добавят медицинската география, конкретните общински проучвания. Личи тематичен преход от бившата катедра за населението и селищата към трайните научни интереси в районирането и агробизнеса. Общо взето тематиката на публикациите е свързана с част от курсовете, в които участва претендентът. Неговата бъдеща хабилитация го задължава да покрие изцяло учебната тематика. Най-напред той е университетски преподавател.

4. Научни приноси

Пламен Патарчанов е утвърден автор и познат колега сред българските географи, особено в регионалната география, агробизнеса, регионалното планиране. Именно в тези направления са и неговите безспорни научни, педагогически и приложни приноси.

Написаните монографии покриват много учебни планове и с успех могат да се ползват за учебници от студентите Съгласен съм с предложените приноси.

Според мен Патарчанов прави все по-успешни опити да теоретизира, най-вече в областта на индустриалните и планинските райони. В изследванията си „слиза“ до отделно промишлено предприятие. Работата му в малки мащаби позволява да работи в локалното развитие и регионалното планиране, където има начална подготовка в института на регионалното министерство. Изводите му са комплексни,- имат стопанска, социална и екологическа насоченост. Тази комплексност не причислява доктората и новата му монография към класическите секторни/отраслови в миналото/ научни изследвания, а ги обвързва с регионалната тематика.

5. Преподавателска дейност

Пред нас е един зрял преподавател, утвърден във всички степени и форми на обучението на студенти, докторанти и специализанти. Чете лекции и води упражнения и в бакалавърската и в магистърската степен, вече няколко студента защитиха дипломните си работи под неговото научно ръководство. Преходът към доцент ще насърчи колегата в обемната и разнообразната му дейност, той ще получи заслужено признание. Гл. ас. Патарчанов работи и в колектив, така че той трябва да организира

и подпомогне израстването на по-млади колеги: докторанти, асистенти, специализанти. Редовно участва в университетски проекти. Евентуалното намаление на преподавателската му заетост ще позволи да отдели повече време за научни изследвания, които да са в подкрепа на процеса на обучение.

6.Заключение

В лицето на гл. ас. д-р Пламен Георгиев Патарчанов аз виждам един достоен кандидат за заемане на научната длъжност „доцент“ за нуждите на СУ “Св. Климент Охридски“. Убеден съм, че той ще бъде приет и в средите на другите университети. Гл. ас. д-р Патарчанов има всички необходими теоретични и практически доказателства за да му бъде присъдена длъжността, за която претендира.

Предлагам на останалите членове на научното жури да подкрепят моята положителна позиция с едно ясно „ДА“ по отношение на горе оповестената кандидатура.

Оставам с уважение,
26.10.2017 г
София

рецензент:.....
Проф.д-р Веселин Бояджиев